וממקום שבאת. כלומר הואיל ומיניהו גמרינן עגמור עמי להא דמה כן לריכות לומר כו' ומדקתני בברייתא מה להלן לריכות שיאמרו כו' שמע מינה בחולה לאחר עסקינן כאן: **ורב יוסף.** מאי דעתיה: **ריפא וסיפא בחולה לארץ.** הכל כשרין להביא את הגט לחוקימתא בחולה לארץ מדקתני סומא וסיפא האשה עצמה כו' בחולה לארץ דקתני ובלבד שתהא לריכה לומר: **ומליעתא.** לף הגשים כו' מוקי רב יוסף בארץ: **כתב ופס.** לריכה לומר בפני נכתב ולחביו לא אלטריך למיתני כתב ופס דהכי משמע מה בין פה דגט לפה דמיתה אלא שהכתב מוכיח עמו: **מי מעא גט לידה.** במקום שקבלתו במדינת הים: **איגרשה לה.** ולא בעיא למיקלט לגט מגורשת היא ואינה לריכה להביאו בפניו אלא לראיה בעלמא ולמה לה לומר "בפני נכתב" הא לאו שליח היא: **סוף סוף כי מטיא נחתם לידה איגרשה לה.** ע"י קבלה ראשונה דמתנה בעלמא הוא דלא תתגרש עד לאחר מקום והרי נתקיים התנאי ולאו שליח היא: **אתנחיה אארעא.** דהויא שליח להולכה עד התם וכמאי דסקלא ליה הו מתרעא הוא דמגרשה: **פא דרבא.** לקמן (עח.): **לא אמר כלום.** דבעינן ונתן: **וכי מטיא פתם הוי.** את גופיך שליח דידך לקבלה וקבלי מידך: **ופא לא חזרה שליחות אצל הבעל.** "שליח" לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שרשאי לחזור אצל שולחו ולומר "עשיתי שליחותך לחברך" וזו אינה רשאית לחזור שהרי לא נשתלחה אלא לעשותה ואת"כ נעשית היא בעל המעשה ובטל השליחות קודם שתחזור: **שוי.** אינה אחריתא שליח לקבלה דהשתא לא פסק שליחותה מיניה ורשאית לחזור: **סיימא למ"ד כו'.** לקמן בפרק התקבל (סג:) וטעמייהו מפרשי הכא בסמוך: **טעמא מאי.** תירולא הוא טעמא מאי אמרי "אין אשה עושה שליח לקבל גיטה מיד בעלה": **משום בזיון דבעל.** דסבור-מבזה אותו שאין היא עלמה מקבלתו "הלך לא ניחא ליה שיהא שלוחו מוסר לשלוחה ואי מסר לא הוי גיטא דלאו להכי שדרוהו להאי דבעלמא מיד הבעל עלמו כיון דאיהו גופיה מסר לשליח אשתו הא קא חזיק דלא קפיד אבל כל כמה דלא חזיק, אמרי' קפיד: **הכא בעל לא קפיד.** שהרי כן נוהה לה: **ומשום עגרה הכאה לאחר מכאן.** דדמיין להדדי שכשזרק גט לאחר חבירו ואחר כך קנתה היא האחר הרי הוא עשאה את הקלר שליח להולך והיא כשקבלתו עשאתו שליח לקבלה ואחר לאחר מההיא טעמא ושלא כדין הוא דאחר לאו משום שליחות אתרבי אלא משום ידה והרי שעתה דכתיבה לאו ידה הוא: **שוי שליח.** אחריתא להולכה כדי שתהא שליחותה חוזרת אצל הבעל ולאחר זמן קבלי גיטך מיניה ושליח שעשה שליח אמרינן בכל הגט (לקמן דף כט:) שהשליח הראשון עושה את השני בבית דין ואומר לפניהם "בפני נכתב ובפני נחתם": הדרן עלך המביא שני

כל הגט: קול סופרים. כותבי גיטין: **יפר מיכן.** בגמרא מפרש מאי יפרא דכולהו: **ונמלך.** חזר בו מלגרש: גדולה

ומקום שבאת מה להלן צריכות שיאמרו בפנינו נכתב ובפנינו נחתם אף היא צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צריכה לומר כו' ש"מ, ורב יוסף ריפא ראשא וסיפא בחוצה לארץ מציעתא בארץ, אין ראשא וסיפא בחו"ל מציעתא בארץ, ממאי? מדקתני מה בין גט למיתה שהכתב מביא ולא קתני שהכתב ופה מוכיח: האשה עצמה מביאה וכו' אשה מכי מטי גיטה לידה איגרשה לה אמר רב הונא באומך "לא תתגרשי בו אלא בפני ב"ד פלוני, סוף סוף כי מטא התם איגרשה בה אלא אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא ברייה דרב איקא-דאמר לה כי מטית התם אתנחיה אארעא ושקליה, אי הכי הוה ליה טלי *גיטך מעל גבי קרקע" ואמר רבא "טלי גיטך מעל גבי קרקע" לא אמר כלום? אלא דאמר לה "הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם הוי שליח לקבלה וקבלי את גיטך" והא *לא חזרה שליחות אצל הבעל? דאמר לה "הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם שוי שליח לקבלה" הניחא למ"ד *אשה יעושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה אלא למ"ד אין האשה עושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה מאי איכא למימר? מעמא מאי משום האיכא *בזיון דבעל והבא בעל לא קפיד, הניחא למ"ד משום בזיון דבעל אלא למ"ד *משום יחצרה מאי איכא למימר? מיכן מאי איכא למימר? דאמר לה "הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם שוי שליח להולכה עד דמטית התם וקבלי את גיטך מיניה" ואבעית אימא דאמר לה "הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם אימר "קמי בי דינא בפני נכתב ובפני נחתם, ומשני בי דינא שליח וליתבוה ניהלך":

הדרן עלך המביא גט

כל *גט שנכתב שלא לשום אשה פסול, כיצד: *הלה עובר בשוק ושמע קול סופרים מקרין "איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני" ואמר-זה שמי וזה שם אשתי" פסול לגרש בו, *כתב לגרש את אשתו ונמלך, מצאו בן עירו ואמר לו "שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך" פסול לגרש בו, יתר

והא לא חזרה שליחות כו'. שליח לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שרלאו לחזור לשולחו לומר עשיתי שליחותך קודם שיעשה שליח לאחרים ובקונטרס לא פירש כן: **חצרה** הבאה לאחר מכאן. פירש בקונטרס שנתן הגט בחלר חבלו ואין גרלה דאחר חבלו לא דמי לשליח להולכה אלא אומר ר"י שנתנו הבעל בחלר של עלמו ומכרו לאחרים והאשה קנאתו מאותו אחר וא"ת למה לי למיקנא משום חלרה הבאה לאחר מכאן הוה ליה למימר משום שליחות עלמה שהבעל עשה שליח להולכה והאשה תעשה אותו שליח עלמו שליח לקבלה וכי הא גוונא לא מהני משום דלא חזרה שליחות אלא הבעל ואומר ר"י משום דאותו עשה שלא חזרה שליחות אלא הבעל איכא ברור כל כך דאיכא דמספקא ליה לקמן בפרק התקבל (דף סג:) וי"ע דאמאי לא משני הכא כגון דשויה איהי שליח מעיקרא והדר שוי איהו שליח דליכא למיגזר משום חלרה הבאה לאחר מיכן כדאמר בפרק התקבל (שם): **וכי** מטית התם שוי שליח להולכה. יש"ת שליח שלא ניתן לגירושין הוא ולא מלי משוי שליח כדאמר בפ' כל הגט (לקמן דף כט:) גבי ההוא דאדר גיטא לדביתהו ואמר ליה יהביה לאבא בר מנומי אתא ולא אשכחיה יתיב רבי ינחק ור' חגיגא ור' אבהו אמרו ליה מסור מילך קמן אמר להו *רב ספרא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא ו"ל דהתם פריך ספיר דכיון שלא ניתן לגירושין אין לו לעשות אלא כמו שאמר לו הבעל ליתנו לאבא בר מנומי אבל הכא הרי הבעל לוה לה לעשות שליח להולכה: **אימר** קמי בי דינא בפני נכתב. קלת תימה מה לי היא ומה לי בית דין ואמאי קאמר לאחר"ל ושמע לשון זה חלוק מלשון ראשון דבלישנא קמא איכא לאמרה שהקבלנו אע"ג דלכתב אלא בשעה שהקבלנו אע"ג דבפ' כל הגט (לקמן דף כט.) ובכל דוכתא משמע שלריך לומר בשעה שהגט יולא מיד השליח שמא הכא איכולה לומר בשעת גירושין עדיף טפי:

הדרן עלך המביא שני

כל הגט. ושמע קול סופרים מקרין כו'. בסופרים העשויים להתלמד עסקינן כדאמרינן בגמרא ואפי' למ"ד בפרק קמא דעירובין (דף יג.) דמגילת סוטה מותקן לה מן התורה אע"ג דבעינן לשמה ותורה להתלמד עבידא כדאמר התם לענין גט מודה כדפרשינן בפ' שני (לעיל דף כ.) וספר תורה נמי פסלינן בפ' שני: **יתר** מיכן כתב לגרש את אשתו כו'. בגמ' מפרש לא זה שנכתב שלא לשם גירושין אלא אף זה שנכתב לשם גירושין הכי תנא יתר מיכן וא"ת הכי אייך למיתני הכא יתר מיכן כיון דמהאי נמי לא הוה שמעינן בקמייתא

ואמרו שהבעל נתנו לנו שהן נאמנים ושוב אין הבעל יכול לערער כדאמרי' לעיל גם האשה היא נאמנת בק"ו לומר בעלי גרשני בזה ומה צורך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם. ואסיקנא כגון דא"ל הוי שליח להולכה עד דמטית לב"ד של פלוני וכי מטית להתם שוי שליח להולכה בפני אותו ב"ד וקבלי גיטך מיניה אי נמי כי מטית לתם אימא קמי בי דינא בפני נכתב ובפני נחתם. ואסיקנא כגון דא"ל הוי שליח להולכה עד דמטית לב"ד של פלוני וכי מטית לתם שוי שליח להולכה בפני אותו ב"ד וקבלי גיטך מיניה ומכאן מוכח כי כל אשה הבאה ומביאה גיטה לידה ואומרת בעלי גירשני ביה שהיא נאמנת אע"פ שידענו שהיתה א"א ואין אנו צריכין שתביא ראיה בפנינו בפני מי נתנו לה או לקיים עידי הגט אלא היא נאמנת לומר נתנו לי בפני עדי מסירה אבל אמרה בעלי נתנו לי ביני לביני אינו כלום דהלכה כר' אליעזר דאמר עדי מסירה כרתי ואם היו עדיה בעיר כגון שנתגרשה כאן בודאי אחרי שהיא באה ממדינת הים ואומרת בעלי גירשני בגט זה בפני עדי מסירה נאמנת מק"ו שנאמנת לומר מת בעלי דכדאמרן לעיל אבל אם היא אומרת גירשני בעלי ואינה מראה גיטה בפנינו בודאי אינה נאמנת שהרי ק"ו מחמש נשים למדנו והתם בלא גם כידם אינן נאמנות אף היא נמי בלא גיטה בידה אינה נאמנת עיין לקמן בפרק המגרש: **סליק פרקא**

כל גט שנכתב שלא לשם אשה פסול כיצד היה עובר בשוק ושמע קול הסופרים מקרין איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול מלגרש בו יתר מיכן כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו

תוספות רי"ד

ומקום שבאת מה הן צריכות לומר בפני נכתב ובפני נחתם אף היא צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם: האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם: ומתמה מכי ממי גיטא לידה מיגרשה לה פי' הלא אתה מאמין את האשה בגיטה מק"ו שהיא נאמנת לומר מת בעלי א"כ כשאומרת נמי האשה בעלי גירשני בגט זה תאמן מק"ו שהרי כשאומרת בפני נכתב ובפני נחתם למה אתה מאמינה ואינך מצריכה לעדים שיקיימוה[וע"כ] מחמת ק"ו זה א"כ הנאמנות עליה היא ומה צורך להמענה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם וכי שליח היא [הא] משעה שנתן לה גיטה נתגרשה והיא נאמנת ברבר זה לומר בעלי נתנו לי מק"ו ומה צורך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם אינך מאמינה לומר בעלי נתנו לי אלא קטהיטנא לומר בפני נכתב ובפני נחתם וכיון שחכמים האמינוה בק"ו א"כ נאמנת לומר בעלי נתנו לי והיום ומחר אי אתי בעל ומערער לא משגחי' ביה שכך היא נאמנת בעצמה כאילו היו שנים שהביאו גיטה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה וכי מטית כו' ות"ת שליח. עיין שרי תשב"ץ ח"ל סימן כה בתריצות:

---

*רש"ל ר"יוסף ז"ל אומר אוקים הש"ס ר"ח ר"ל (כי. שורה 4 בהוספה) דר"ינו הריטבא ור"ר: ז"ל אלמלה-ז"ל אומר ואיתא אוקים אותו באו. והריטבא "השה ד"ל ר"ל ובלבד שתהא ר"ל לומר בלי ר"ל: ר"ח ר"ל

נוסח

להסביר המאמר - מהו המקום שאינה צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם ומה הוא לומר בפני נכתב ובפני נחתם - פרי מ"ד שאינו הגט לידה לכאורה מתן ראיה

מהגה

= קושיות (ותמיות)

△ תשובות (הסברות) להסביר את המאמר

נוסח

מה נחוץ לומר בפני נכתב ובפני נחתם אלא לשמה

מהגה

◇ "יתר מיכן" תוספת חידושים עוד כאשר נחתם פרק שלא שמה

צט א מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה יז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלט סעי' ח:

ק ב מיי' שם פ"ו הלכה ט סמג שם טוש"ע שם סימן קמח סעיף ח:

קא ג מיי' שם פ"ו הל"ג סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמב סעיף יג:

א ד מיי' שם פ"ג הל"ח סמג שם טוש"ע שם סימן קלח סעיף ח:

ב ה מיי' שם הל' כ טוש"ע שם סעיף כ: